

Č. 28

Mimořádné snížení trestu odnětí svobody

§ 58 odst. 1 tr. zákoníku

č. 28

Ustanovení § 58 odst. 1 tr. zákoníku je prostředkem soudcovské individualizace trestu a projevem depenalizace v trestním zákoníku. Jeho použití je třeba zvažovat nikoliv mechanicky, ale přísně individuálně ve vztahu ke konkrétnímu činu a konkrétnímu pachateli. Postup podle citovaného ustanovení je namísto především tehdy, jestliže určitá okolnost, která může být i znakem příslušné skutkové podstaty trestného činu, natolik vybočuje při porovnání s ostatními případy, že již sama o sobě nebo ve spojitosti s jinými okolnostmi (např. se značným časovým odstupem od spáchání trestného činu) odůvodňuje shovívavější přístup k potrestání pachatele, anebo pokud teprve souhrn více okolností daného případu vede k úvaze, že použití zákonné trestní sazby by bylo nepřiměřeně přísné a postačí i mírnější postih pachatele k jeho nápravě.

Může jít především o ty situace, kdy polehčující okolnosti (§ 41 tr. zákoníku) a nízká intenzita naplnění zákonných znaků ve svém souhrnu a kvalitě přesvědčivým způsobem snižují závažnost trestného činu, případně některá z nich je nezvykle intenzivní povahy, takže je namísto hodnotit ji jako okolnost významně polehčující (např. zvláště tíživé osobní nebo rodinné poměry, za kterých pachatel spáchal trestný čin, aniž by si je byl způsobil). Je tomu tak i tehdy, jestliže některý ze znaků skutkové podstaty trestného činu – bez ohledu na to, zda jde o znak základní nebo kvalifikované skutkové podstaty – byl naplněn neobvykle nízkou intenzitou a tato skutečnost výrazně ovlivnila společenskou škodlivost daného případu a snížila ji pod obvyklou mez natolik, že je namísto mírnější trestní postih, než jaký zákon obecně předpokládá. Podobný význam může mít i delší doba, která uplynula od spáchání trestného činu (§ 39 odst. 3 tr. zákoníku), aniž její délku zavinil pachatel.

V uvedených případech může být mimořádné snížení trestu odnětí svobody odůvodněno též tím, že pachateli byl uložen vedle trestu odnětí svobody další druh trestu, např. trest zákazu činnosti nebo peněžitý trest, který vhodně doplní působení zmírněného trestu odnětí svobody.

A)

(Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 11. 2018, sp. zn. 5 Tdo 1356/2018, ECLI:CZ:NS:2018:5.TDO.1356.2018.1)

č. 28

Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl dovolání nejvyššího státního zástupce podané v neprospěch obviněného S. S. proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 6. 2018, sp. zn. 6 To 53/2017, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 50 T 8/2016.

I.

Rozhodnutí soudů nižších stupňů

1. Obviněný S. S. byl rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 6. 2017, sp. zn. 50 T 8/2016, uznán vinným pod bodem I. výroku o vině zločinem zpronevěry podle § 206 odst. 1, odst. 4 písm. b), odst. 5 písm. a) tr. zákoníku, pod bodem II. výroku o vině přečinem zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 odst. 1 alinea 1 tr. zákoníku a pod bodem III. výroku o vině přečinem porušení povinnosti v insolvenčním řízení podle § 225 tr. zákoníku. Za tyto trestné činy mu byl podle § 206 odst. 5 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku uložen úhrnný nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání pěti let, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 3 tr. zákoníku zařazen do věznice s dozorem. Podle § 73 odst. 1 tr. zákoníku byl obviněnému dále uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu funkce insolvenčního správce v trvání šesti let. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. mu byla uložena povinnost nahradit poškozenému O. V., insolvenčnímu správci dlužníka – obchodní společnosti K. G. (dále jen „obchodní společnost K. G.“), škodu v celkové výši 4 691 720 Kč. Podle § 229 odst. 2 tr. ř. byl poškozený odkázán se zbytkem svého nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. Uvedené trestné činnosti se podle tohoto rozsudku obviněný dopustil (zjednodušeně popsáno) tím, že pod bodem I. výroku o vině v rozsudku v době od 20. 5. 2008 do 14. 10. 2013 v XY jako ohlášený společník bez jakéhokoliv právního důvodu neoprávněně pro vlastní potřebu používal prostředky majetkové podstaty obchodní společnosti K. G. tak, že vybíral hotovost z bankovního účtu obchodní společnosti S. C., s penězi pak naložil nezjištěným způsobem a tímto jednáním způsobil obchodní společnosti K. G. škodu ve výši 5 491 720 Kč. Toto jednání učinil přesto, že jako insolvenční správce obchodní společnosti K. G. měl postupovat svědomitě s odbornou péčí a byl povinen vyvinout veškeré úsilí, které po něm bylo možné spravedlivě požadovat, aby věřitelé byli uspokojeni v co nejvyšší míře. Podle popisu skutku pod bodem II. výroku o vině se obviněný dopustil trestné činnosti tím, že v době nejméně od 2. 4. 2010 do 31. 7. 2013 v XY jako

ohlášený společník nevedl účetnictví obchodní společnosti K. G. a tímto jednáním ohrozil práva jejích věřitelů domoci se v rámci insolvenčního řízení u této obchodní společnosti řádného uspokojení svých pohledávek. Podle popisu skutku bodem III. výroku o vině obviněný spáchal trestnou činnost tím, že jako ohlášený společník nepředal O. V., nově jmenovanému insolvenčnímu správci obchodní společnosti K. G., účetní doklady této obchodní společnosti ani finanční prostředky náležející do její majetkové podstaty a žádným způsobem nereagoval na usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem uvedená ve výroku rozsudku, kterými mu bylo uloženo, aby předal O. V. veškeré doklady související s insolvenčním řízením týkajícím se obchodní společnosti K. G., stejně tak nereagoval ani na výzvy O. V., nově ustanoveného insolvenčního správce obchodní společnosti K. G. V důsledku jednání obviněného nebylo možné ukončit insolvenční řízení vedené ohledně obchodní společnosti K. G.

3. Proti uvedenému rozsudku podal obviněný S. S. odvolání, o němž rozhodl Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 22. 6. 2018, sp. zn. 6 To 53/2017, tak, že podle § 258 odst. 1 písm. d), odst. 2 tr. ř. částečně zrušil napadený rozsudek ve výroku o trestu. Podle § 259 odst. 3 písm. a), b) tr. ř. znovu rozhodl tak, že při nezměněném výroku o vině uložil obviněnému podle § 206 odst. 5 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 a § 58 odst. 1 tr. zákoníku úhrnný trest odnětí svobody v trvání tří roků, jehož výkon mu podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložil na zkušební dobu v trvání pěti let. Podle § 73 odst. 1 tr. zákoníku byl obviněnému uložen i trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu funkce insolvenčního správce v trvání 6 let.

II.

Dovolání nejvyššího státního zástupce

4. Proti tomuto rozsudku Vrchního soudu v Praze podal nejvyšší státní zástupce v neprospěch obviněného S. S. dovolání, které opřel o dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., neboť obviněnému byl tímto rozsudkem uložen trest ve výměře mimo trestní sazbu stanovenou v trestním zákoně na trestný čin, jímž byl uznán vinným.

5. V úvodu svého dovolání nejvyšší státní zástupce zrekapituloval dosavadní průběh řízení a vytkl odvolacímu soudu, že při rozhodování o trestu nesprávně užil § 58 odst. 1 tr. zákoníku, podle něhož mimořádně snížil obviněnému trest odnětí svobody pod dolní hranici zákonné trestní sazby, ač podmínky uvedeného ustanovení nebyly splněny. Poté se dovolatel zevrubně věnoval jednotlivým okolnostem případu a poměrům obviněného, v nichž odvolací soud spatřoval důvody pro postup podle § 58 odst. 1 tr. zákoníku. Skutečnost, že na obviněném byly závislé dvě dospělé dcery, rozhodně podle dovolatele nelze považovat za důvod pro mimořádné snížení trestu odnětí svobody. Takovým důvodem by mohlo

být, pokud by výkonem uloženého trestu měla být vyživovaná osoba existenčně ohrožena, k čemuž v tomto případě nedošlo. Ani obviněným tvrzená poskytovaná pomoc jeho staré matce není takovou okolností. Nejvyšší státní zástupce dále vytkl odvolacímu soudu, že přecenil také význam psychického a zdravotního stavu obviněného. Dovolatel nesouhlasil ani se závěrem odvolacího soudu, že obviněný byl k trestné činnosti prakticky zmanipulován a že jednal ze soucitu k M. R., jehož údajnému citovému vydírání podléhal. Obviněný ve své výpovědi sice hovořil o údajné manipulaci, odvolací soud však zcela odhlédl od jejich společných podnikatelských záměrů, včetně zahraniční cesty na Ukrajinu. Obviněný jednal z vlastní vůle, s rozmyslem a s cílem dosáhnout společně s M. R. profitu. Ani zdravotní potíže uváděné obviněným nemohou odůvodnit postup soudu podle § 58 odst. 1 tr. zákoníku. Nejvyšší státní zástupce nesouhlasil ani s další polehčující okolností uváděnou odvolacím soudem, kterou byla částečná náhrada škody, neboť vydáním částky ve výši 800 000 Kč obviněný pouze poskytl finanční prostředky získané trestnou činností. Podle nejvyššího státního zástupce odvolací soud vyšel naprosto nekriticky z tvrzení obviněného o jeho finanční situaci, aniž by byly doloženy podklady o jeho majetkových poměrech a aniž by byly náležitě ověřeny. Z těchto důvodů nejvyšší státní zástupce zpochybnil splnění základních podmínek pro mimořádné snížení trestu odnětí svobody pod dolní hranici zákonné trestní sazby spočívajících v existenci výjimečných okolností případu.

6. Proto nejvyšší státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud k dovolání podanému v neprospěch obviněného zrušil napadené rozhodnutí odvolacího soudu, včetně obsahově navazujících rozhodnutí, a aby mu věc přikázal k novému projednání a rozhodnutí.

III.

Posouzení důvodnosti dovolání

7. Nejvyšší soud po zjištění, že jsou splněny všechny formální podmínky pro konání dovolacího řízení, dospěl mimo jiné k následujícím závěrům.

8. Nejvyšší státní zástupce opřel své dovolání o § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., protože podle něj byl obviněnému uložen trest ve výměře mimo trestní sazbu stanovenou v trestním zákoně za trestný čin, jímž byl obviněný uznán vinným, s tím, že nebyly dány okolnosti pro mimořádné snížení trestu odnětí svobody. Námitku chybného užití § 58 odst. 1 tr. zákoníku, v důsledku něhož byl uložen trest mimo zákonnou trestní sazbu trestu odnětí svobody stanovenou na daný trestný čin, lze podřadit pod dovolatelem uplatněný dovolací důvod (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 5. 2003, sp. zn. 5 Tdo 411/2003).

9. Nejvyšší soud připomíná, že § 58 odst. 1 tr. zákoníku je prostředkem soudcovské individualizace trestu a projevem depenalizace v trestním zákoníku (viz k tomu výklad v odborné literatuře – zejména ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník I.

§ 1 až 139. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 789 a násl.). Ve spojitosti s rekonstrukcí trestního práva hmotného se též poukazyvalo na benevolentnější uplatňování ustanovení o mimořádném snížení trestu odnětí svobody oproti dřívější úpravě obsažené v § 40 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, účinný do 31. 12. 2009 (dále ve zkratce jen „tr. zák.“), a to už jen proto, že došlo k úpravě (faktickému zmírnění) podmínek snížení trestu pod dolní hranici ve vyšších odstavcích § 58 tr. zákoníku v porovnání s § 40 tr. zák. Hovořilo se též o tom, že jde o jakýsi korektiv a vyvážení chybějícího ustanovení § 88 odst. 1 tr. zák., podle něhož se k okolnosti, která podmiňovala použití vyšší trestní sazby, přihlíželo jen tehdy, jestliže pro svou závažnost podstatně zvyšovala stupeň nebezpečnosti spáchaného trestného činu pro společnost. Toto ustanovení bylo vypuštěno z důvodu změny koncepce pojetí trestného činu, nadále se již nemělo vycházet z materiálního pojetí trestného činu (viz zejména § 3 odst. 1, 2 a 4 tr. zák., ale též řadu jiných ustanovení – např. § 7 odst. 1, § 8 odst. 1, § 12, § 41 odst. 1, § 294 tr. zák. a mnohá další), ale z pojetí formálního (viz zejména § 13 odst. 1 tr. zákoníku) s důsledným uplatňováním zásady subsidiarity trestní represe a principu *ultima ratio* (viz § 12 odst. 2 tr. zákoníku).

10. Uplatnění § 58 odst. 1 tr. zákoníku je třeba posuzovat nikoliv mechanicky, ale přísně individuálně ve vztahu ke konkrétnímu činu a konkrétnímu pachateli. Jde o ustanovení obecné, které je subsidiární vůči ostatním zvláštním případům uvedeným ve vyšších odstavcích § 58 tr. zákoníku. Již z jeho názvu, podle něhož jde o mimořádné snížení trestu odnětí svobody, vyplývá, že nebude možno jej používat pravidelně, na jakoukoliv věc, ale na situace něčím zvláštní, neobvyklé, odlišující se od běžně se vyskytujících případů (viz rozhodnutí pod č. 24/2015-I. Sb. rozh. tr.), byť jinak podmínky užití nejsou vázány na „výjimečné“ okolnosti případu či „mimořádné“ poměry pachatele. Proto bude velmi záležet na individuálním posouzení konkrétního případu soudem s jeho řádným zdůvodněním a je obtížné tyto situace vzájemně porovnávat a paušalizovat.

11. Ustanovení § 58 odst. 1 tr. zákoníku obsahuje vlastně tři kumulativní podmínky nezbytné k mimořádnému snížení trestu odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby: a) existence určitých okolností případu nebo poměrů pachatele, pro které b) použití normální (nesnížené) sazby trestu odnětí svobody (s ohledem na její dolní hranici) by bylo pro pachatele nepřiměřeně přísné, a c) je zde možnost dosáhnout nápravy pachatele i trestem odnětí svobody kratšího trvání.

12. Mimořádné snížení trestu odnětí svobody podle § 58 odst. 1 tr. zákoníku je tak předně možno opřít o okolnosti případu nebo poměry pachatele anebo o obě tato hlediska. V daném případě vycházel odvolací soud především z poměrů pachatele, které ve svém dovolání akcentoval nejvyšší státní zástupce, ovšem odvolací soud významně přihlédl i k okolnostem případu. Mezi ně lze počítat snadnou manipulovatelnost obviněného, jeho zmenšenou přičetnost v době činu (s rozvedením podmínek užití § 40 odst. 1 tr. zákoníku), nižší míru zavinění ve

formě nepřímého úmyslu, relativně nižší škodu, jež se blížila dolní hranici škody velkého rozsahu (nedosahovala ani výše 5,5 milionu Kč), navíc zčásti ji obviněný nahradil tím, že vydal částku ve výši 800 000 Kč. Odvolací soud ovšem neopomněl zohlednit ani doznání obviněného, jeho upřímnou lítost nad vlastním jednáním, dosavadní bezúhonnost, relativně vyšší věk obviněného i další okolnosti, které měly vliv na posouzení povahy a závažnosti činu ve smyslu § 39 odst. 1, 2 tr. zákoníku. Všechny tyto okolnosti by nepochybně za dřívější právní úpravy vedly důvodně i k úvahám, nakolik je podstatně zvýšena společenská nebezpečnost činu obviněného, aby bylo třeba uplatňovat okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby ve smyslu shora zmíněného § 88 odst. 1 tr. zák. Je zřejmé, že toto ustanovení není možno užít, neboť jednání obviněného, s nímž sice započal za účinnosti dřívějšího trestního zákona, bylo ukončeno (dokončeno) za účinnosti současného trestního zákoníku, a proto je třeba ho výlučně užít (viz § 2 odst. 1 a 2 tr. zákoníku), nicméně i v tomto směru je relevantní uvažovat, jak, v jakém směru a z jakých důvodů došlo ke změnám v právní úpravě a jak byly případně nahrazeny dřívější možnosti trestního postihu (metoda výkladu historického).

13. Odvolací soud ovšem významně přihlížel též k poměrům obviněného, a to jak jeho osobním, tak i rodinným, majetkovým a jiným. Odvolací soud tak zohlednil, že obviněný je starobním důchodcem (v době rozhodování soudu mu bylo 63 let), který je vážně fyzicky i psychicky nemocen, plní vyživovací povinnost vůči svým dvěma dcerám, které studují, a jsou proto na něm závislé, obviněný zároveň pečuje o svou matku ve vysokém věku.

14. Je pravdou, že míru naplnění některých z uvedených skutečností dovolatel ve svém dovolání zpochybňoval, nicméně v tomto ohledu jde o skutková zjištění soudů nižších stupňů, která není možno na základě dovolání přezkoumávat (v uvedeném směru tak šlo o námitky neodpovídající uplatněnému ani žádnému jinému dovolacímu důvodu).

15. Ustanovení o mimořádném snížení trestu odnětí svobody podle § 58 odst. 1 tr. zákoníku lze uplatnit především v těch případech, kdy určitá okolnost, která dokonce může být i znakem příslušné skutkové podstaty trestného činu, natolik vybočuje ve srovnání s jinými obdobnými případy, že již sama o sobě nebo ve spojitosti s jinými okolnostmi odůvodňuje shovívavější přístup k potrestání pachatele. Může jít ovšem také o situaci, kdy více okolností daného případu teprve ve svém souhrnu vede k úvaze, že použití zákonné trestní sazby by bylo nepřiměřeně přísné a postačí mírnější postih pachatele. Především jde o ty situace, kdy polehčující okolnosti a nízká intenzita naplnění zákonných znaků ve svém souhrnu a kvalitě přesvědčivým způsobem snižují závažnost trestného činu, případně některá z nich je nezvykle intenzivní povahy, takže je namístě ji hodnotit jako okolnost významně polehčující, např. zvláště tíživé osobní nebo rodinné poměry, za kterých pachatel spáchal trestný čin, aniž by si je byl způsobil, a podobně. Mimořádné snížení trestu odnětí svobody je namístě i tam, kde některý ze znaků skutkové podstaty trestného

činu, přičemž je nerozhodné, zda jde o znak základní nebo kvalifikované skutkové podstaty, byl naplněn neobvykle nízkou intenzitou a tato skutečnost výrazně ovlivnila společenskou škodlivost trestného činu a snížila ji pod obvyklou mez natolik, že je namíste mírnější trestní postih než ten zákonem obecně předpokládaný. Postup podle § 58 odst. 1 tr. zákoníku proto nemohou odůvodnit jen běžně se vyskytující skutečnosti, např. že pachatel před spácháním činu vedl řádný život, k činu se doznal a učinil kroky k náhradě způsobené škody, ani přesvědčení soudu, že trest odnětí svobody uložený v mezích zákonné trestní sazby by byl pro pachatele příliš přísný (obdobně viz rozhodnutí pod č. 24/1966-III. Sb. rozh. tr.). Tyto okolnosti ovšem mohou mít podpurný význam při zohlednění celé škály dalších okolností, jako tomu bylo v nyní posuzovaném případě.

16. Za okolnosti případu nebo poměry pachatele odůvodňující mimořádné snížení trestu odnětí svobody podle § 58 odst. 1 tr. zákoníku lze považovat existenci více významných polehčujících okolností při nedostatku významných přitěžujících okolností (viz přiměřeně rozhodnutí pod č. 11/1968-I. a č. 21/1970 Sb. rozh. tr.). Zpravidla se uvádí, že může jít o vážnou nemoc pachatele (viz rozhodnutí pod č. 47/1974 Sb. rozh. tr.), závislost mnohačlenné rodiny pachatele na jeho výdělku (viz rozhodnutí pod č. 35/1963 Sb. rozh. tr.), stav snížené přičetnosti pachatele, není-li možný postup podle § 40 odst. 2 tr. zákoníku (viz přiměřeně rozhodnutí pod č. 50/1970 Sb. rozh. tr.), péči pachatele o větší počet osob na něj odkázaných, zejména o nezletilé děti (viz rozhodnutí pod č. 19/1967, č. 52/1967 a č. 3/1970 Sb. rozh. tr.), psychický stav pachatele, není-li důvodem postupu podle § 26, § 47 a § 360 odst. 1 tr. zákoníku (viz rozhodnutí pod č. 50/1970 Sb. rozh. tr.), skutečnost, že trestný čin byl vyprovokován, afekt pachatele, který po spáchání trestného činu pominul (viz rozhodnutí pod č. 3/1987-38 Bulletinu bývalého Nejvyššího soudu České republiky), atd.

17. Předpokladem použití § 58 odst. 1 tr. zákoníku je dále podmínka, že uvedené okolnosti případu nebo poměry pachatele vedou k závěru, že by použití normální (nesnížené) sazby trestu odnětí svobody (s ohledem na její dolní hranici) bylo pro pachatele nepřiměřeně přísné, a dále že je možnost dosáhnout nápravy pachatele i trestem odnětí svobody kratšího trvání. Tyto podmínky ovšem ani dovolatel ve svém dovolání v dané věci nezpochybňoval, soustředil se na podmínku první, shora rozvedenou. Ovšem i v tomto směru lze dát za pravdu odvolacímu soudu, že i poslední dvě zmíněné podmínky byly naplněny. Nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání pěti let, tedy uložený obviněnému na samé dolní hranici zákonné trestní sazby při dané právní kvalifikaci, jak jej vyměřil soud prvního stupně, by vskutku byl při všech zmíněných okolnostech vůči obviněnému nepřiměřeně přísný, zároveň lze dosáhnout jeho nápravy nepochybně i trestem kratšího trvání (obviněnému bude při jeho věku prakticky znemožněno opakování této trestné činnosti již samotným trestem zákazu činnosti, který mu též byl uložen, s ohledem na jeho věk a dosavadní bezúhonnost není ani důvodné očekávat páchaní jiného druhu kriminality).

18. Odvolací soud vcelku přesvědčivě odůvodnil své rozhodnutí o mimořádném snížení trestu odnětí svobody v příslušných částech odůvodnění svého rozsudku, a to okolnostmi shora popsanými, s jeho odůvodněním i s ohledem na výklad podmínek podle § 58 odst. 1 tr. zákoníku, jak byl výše uveden, lze souhlasit.

č. 28

IV. Závěrečné shrnutí

19. Nejvyšší soud ze shora rozvedených důvodů podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl odvolání nejvyššího státního zástupce jako zjevně neopodstatněné, aniž by přezkoumával zákonnost a odůvodněnost napadeného rozhodnutí nebo jemu předcházejícího řízení.

B)

(Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2019, sp. zn. 5 Tdo 1118/2019, ECLI:CZ:NS:2019:5.TDO.1118.2019.1)

Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl dovolání nejvyššího státního zástupce podané v neprospěch obviněného Z. B. proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 5. 2019, sp. zn. 8 To 33/2019, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci pod sp. zn. 52 T 10/2017.

I.

Rozhodnutí soudů nižších stupňů

1. Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 1. 2. 2019, sp. zn. 52 T 10/2017, byl obviněný Z. B. uznán vinným zvlášť závažným zločinem úplatkářství podle § 331 odst. 2, odst. 4 písm. b) tr. zákoníku, kterého se dopustil skutkem popsaným ve výroku o vině v citovaném rozsudku. Za tento zvlášť závažný zločin byl obviněný odsouzen podle § 331 odst. 4 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání pěti let, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou. Dále byl obviněnému uložen podle § 67 odst. 1 a § 68 odst. 1, 2 tr. zákoníku peněžitý trest ve výměře 100 denních sazeb s výší jedné denní sazby 5 000 Kč, tedy celkem ve výměře 500 000 Kč. Podle § 69 odst. 1 tr. zákoníku mu byl stanoven náhradní trest odnětí svobody v trvání 2 a 1/2 pro případ, že by peněžitý trest nebyl ve stanovené lhůtě vykonán.
2. Zmíněného zločinu se obviněný dopustil tím, že v XY dne 26. 1. 2010 ve své kanceláři v sídle Libereckého kraje jako člen zastupitelstva Libereckého kraje

a radní Libereckého kraje, pověřený vedením resortu ekonomiky, investic, správy majetku a územního plánování, a současně předseda hodnotící komise pro výběr veřejné zakázky s označením „Dodavatel technicko-technologických inovací tepelného hospodářství u vybraných příspěvkových organizací v majetku Libereckého kraje – II. etapa“, jejímž vítězem se stala na základě doporučení hodnotící komise ze dne 27. 7. 2009 a usnesení rady Libereckého kraje ze dne 4. 8. 2009 obchodní společnost A. s nabídkovou cenou ve výši 19 584 580 Kč bez daně z přidané hodnoty, vědomě bez právního důvodu požadoval od jednatele této společnosti P. L. finanční částku v minimální výši 5 % z celkové hodnoty zakázky, tedy nejméně ve výši 979 229 Kč, za to, že obchodní společnost A. získala zakázku, přičemž splněním tohoto požadavku současně podmiňoval další případné získání zakázky od Libereckého kraje.

3. Proti uvedenému rozsudku podal obviněný Z. B. odvolání, o němž rozhodl Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 22. 5. 2019, sp. zn. 8 To 33/2019, tak, že podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. ř. částečně zrušil napadený rozsudek, a to ve výroku o trestu. Podle § 259 odst. 3 tr. ř. odvolací soud znovu rozhodl tak, že při nezměněném výroku o vině uložil obviněnému podle § 331 odst. 4 tr. zákoníku za použití § 58 odst. 1 tr. zákoníku trest odnětí svobody v trvání tří roků, jehož výkon mu podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložil na zkušební dobu v trvání čtyř roků. Dále byl obviněnému uložen podle § 67 odst. 1 a § 68 odst. 1, 2 tr. zákoníku peněžitý trest ve výměře 100 denních sazeb s výší jedné denní sazby 5 000 Kč, tedy celkem ve výměře 500 000 Kč. Podle § 69 odst. 1 tr. zákoníku mu byl stanoven náhradní trest odnětí svobody v trvání 2 a 1/2 roku pro případ, že by peněžitý trest nebyl ve stanovené lhůtě vykonán.

4. Nejvyšší soud pro úplnost podotýká, že výše uvedený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 1. 2. 2019, sp. zn. 52 T 10/2017, je již v pořadí druhým meritorním rozhodnutím ve věci. Předcházející zprošťující rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 24. 7. 2018, sp. zn. 52 T 10/2017, byl na podkladě odvolání státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci zrušen usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 11. 2018, sp. zn. 8 To 106/2018, a věc byla podle § 259 odst. 1 tr. ř. vrácena soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

II.

Dovolání nejvyššího státního zástupce a vyjádření k němu

5. Proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 5. 2019, sp. zn. 8 To 33/2019, podal nejvyšší státní zástupce prostřednictvím svého prvního náměstka v neprospěch obviněného Z. B. dovolání, které opřel o dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., neboť obviněnému byl tímto rozsudkem uložen

trest ve výměře mimo trestní sazbu stanovenou v trestním zákoně na trestný čin, jímž byl uznán vinným.

č. 28

6. V úvodu svého dovolání nejvyšší státní zástupce zrekapituloval dosavadní průběh řízení a vytkl odvolacímu soudu, že při rozhodování o trestu nesprávně užil § 58 odst. 1 tr. zákoníku, podle něhož mimořádně snížil obviněnému trest odnětí svobody pod dolní hranici zákonné trestní sazby, ač podmínky uvedeného ustanovení nebyly splněny. Poté se dovolatel zevrubně věnoval jednotlivým okolnostem případu a poměrům obviněného, v nichž odvolací soud spatřoval důvody pro postup podle § 58 odst. 1 tr. zákoníku. Skutečnost, že od spáchání skutku uplynula doba téměř 10 let, nelze podle dovolatele považovat za důvod pro mimořádné snížení trestu odnětí svobody. Usvědčující nahrávka, pořízená svědkem P. L. dne 26. 1. 2010, byla po celou dobu téměř sedm let v jeho držení, přičemž k jejímu vydání došlo až dne 22. 11. 2016 na výzvu policie. Teprve poté proběhlo trestní stíhání obviněného, které již trvalo zcela standardní dobu. Doba, která uplynula od spáchání činu, nebyla zapříčiněna nečinností orgánů činných v trestním řízení, ale pouze tím, že jim svědek P. L. neumožnil seznámit se dříve s obsahem nahrávky. Nejvyšší státní zástupce nesouhlasí ani s dalšími skutečnostmi, které odvolací soud shledal relevantními pro postup podle § 58 odst. 1 tr. zákoníku, a sice s faktem, že obviněný nijak nevymáhal po svědkovi úplatek a že ani nebylo zjištěno, že by poté v jeho neprospěch ovlivnil jiné výběrové řízení, přičemž obviněný následně vedl řádný život. Podle dovolatele nepředstavují tyto skutečnosti žádné mimořádné okolnosti pro snížení výměry trestu pod jeho zákonnou dolní hranici a nejsou pro takový postup nikterak významné.

7. Nejvyšší státní zástupce naopak poukázal na okolnosti zvyšující škodlivost činu spáchaného obviněným, tedy že se dopustil úmyslného zjištěného jednání v kvalifikovaném postavení úřední osoby ve smyslu § 127 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku při výkonu svého funkčního pověření samotného předsedajícího hodnotící komise pro výběr veřejných zakázek, zadávaných na krajské úrovni územní samosprávy, a tím i ve finančních parametrech tomu odpovídajících. Podle dovolatele jednal obviněný takovým způsobem, že při zneužití vrchnostenského postavení požadoval po zástupci vítězného dodavatele veřejné zakázky zcela bezostyšným způsobem neoprávněný finanční benefit, který si dokonce stanovil procentem z finančního objemu takto proinvestovaných prostředků, a to s odkazem na zcela běžnou praxi v tomto směru. Podle dovolatele tak zůstává diskutabilní otázka obecné polehčující okolnosti ve smyslu dosavadní bezúhonnosti obviněného. Zjevnou bezostyšnost obviněného je třeba hodnotit jako přitěžující okolnost, neboť vypovídá o takové míře narušení obviněného, která se nachází ve zřejmé opozici se zákonným předpokladem použití § 58 odst. 1 tr. zákoníku, tedy že lze dosáhnout nápravy pachatele i trestem kratšího trvání. Podle nejvyššího státního zástupce odvolací soud přiznal výjimečnost či mimořádnost okolnostem, které fakticky nemají takovou povahu.

8. Závěrem svého dovolání nejvyšší státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 5. 2019, sp. zn. 8 To 33/2019, jakož i všechna další rozhodnutí obsahově navazující na zrušené rozhodnutí, pokud vzhledem ke změně, k níž dojde jeho zrušením, pozbydou podkladu, a aby přikázal věc Vrchnímu soudu v Praze k novému projednání a rozhodnutí.

9. Obviněný Z. B. se vyjádřil k podanému dovolání nejvyššího státního zástupce přípisem ze dne 14. 8. 2019, v němž uplatnil jedinou námitku týkající se oprávnění podat dovolání prostřednictvím prvního náměstka nejvyššího státního zástupce. Podle obviněného první náměstek nejvyššího státního zástupce nebyl v daném případě osobou oprávněnou k podání dovolání, neboť nebyly splněny podmínky, za kterých by tak mohl učinit. Obviněný poukázal zejména na § 8 odst. 2 zákona o státním zastupitelství a také na usnesení velkého senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 14. 9. 2011, sp. zn. 15 Tdo 354/2011. Závěrem svého vyjádření obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. c) tr. ř. odmítl dovolání, neboť bylo podáno osobou k tomu neoprávněnou.

III.

Posouzení důvodnosti dovolání

a) *Obecná východiska*

10. Nejvyšší soud po zjištění, že byly splněny všechny formální a obsahové podmínky k podání dovolání, dospěl k následujícím závěrům.

11. Pokud jde o dovolací důvod, nejvyšší státní zástupce opřel své dovolání o § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. Tento dovolací důvod je naplněn, jestliže byl obviněnému uložen takový druh trestu, který zákon nepřipouští, nebo mu byl uložen trest ve výměře mimo trestní sazbu stanovenou v trestním zákoně na trestný čin, jímž byl uznán vinným. Druhým trestu, který zákon nepřipouští, se rozumí zejména případy, v nichž byl obviněnému uložen některý z druhů trestů uvedených v § 52 odst. 1 tr. zákoníku bez splnění podmínek, které zákon předpokládá, tj. pokud v konkrétním případě určitému pachateli za určitý trestný čin nebylo možno uložit některý druh trestu. Pochybení spočívající v uložení trestu mimo zákonem stanovenou trestní sazbu může nastat jen v případech těch druhů trestů, které mají sazbu vymezenou trestním zákoníkem. Trest odnětí svobody je uložen mimo zákonnou sazbu jak při nedůvodném překročení horní hranice příslušné trestní sazby (např. bez splnění podmínek podle § 59 nebo § 108 tr. zákoníku), tak i nezákonným prolomením její dolní hranice, jestliže je taková hranice v zákoně určena, včetně nesprávného užití § 40 odst. 2 a § 58 tr. zákoníku o uložení trestu odnětí svobody pod dolní hranicí zákonné trestní sazby.

b) K námitkám nejvyššího státního zástupce

č. 28

12. Nejvyšší státní zástupce opřel své dovolání o § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., protože podle něj byl obviněnému Z. B. uložen trest ve výměře mimo trestní sazbu stanovenou v trestním zákoníku za trestný čin, jímž byl obviněný uznán vinným, s tím, že nebyly dány okolnosti pro mimořádné snížení trestu odnětí svobody pod dolní hranici zákonné trestní sazby. Námitku chybného použití § 58 odst. 1 tr. zákoníku, v důsledku něhož byl uložen trest mimo zákonnou trestní sazbu trestu odnětí svobody stanovenou za daný trestný čin, lze podřadit pod dovolací důvod uplatněný dovolatelem (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 5. 2003, sp. zn. 5 Tdo 411/2003), ale v nyní posuzovaném případě není opodstatněná.

13. K tomu Nejvyšší soud obecně připomíná, že podle § 58 odst. 1 tr. zákoníku, má-li soud vzhledem k okolnostem případu nebo vzhledem k poměrům pachatele za to, že by použití trestní sazby odnětí svobody trestním zákonem stanovené bylo pro pachatele nepřiměřeně přísné a že lze dosáhnout nápravy pachatele i trestem kratšího trvání, může snížit trest odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby tímto zákonem stanovené.

14. Citované ustanovení je jedním z prostředků soudcovské individualizace trestu a projevem depenalizace v trestním zákoníku. Postup podle § 58 odst. 1 tr. zákoníku umožňuje řešit situace, kdy by trest odnětí svobody uložený v rámci zákonné trestní sazby neodpovídal okolnostem konkrétního případu a osobě pachatele a jestliže dolní hranice tohoto trestu stanovená v zákoně by byla důvodně pociťována jako překážka, která brání uložení přiměřeného trestu v intencích § 39 tr. zákoníku. Jde proto o mimořádné snížení trestu odnětí svobody pod dolní hranici zákonné sazby (viz k tomu výklad v odborné literatuře, např. ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 789 a násl.).

15. Použití § 58 odst. 1 tr. zákoníku je třeba posuzovat nikoliv mechanicky, ale přísně individuálně ve vztahu ke konkrétnímu činu a konkrétnímu pachateli. Jde o ustanovení obecné, které je subsidiární vůči ostatním zvláštním případům uvedeným ve vyšších odstavcích § 58 tr. zákoníku. Již z názvu tohoto ustanovení, podle něhož jde o mimořádné snížení trestu odnětí svobody, vyplývá, že nebude možno jej použít pravidelně, na jakoukoliv věc, ale na situace něčím zvláštní, neobvyklé, které se odlišují od případů vyskytujících se běžně (viz též rozhodnutí pod č. 24/2015-I. Sb. rozh. tr.), byť jinak podmínky užití citovaného ustanovení nejsou vázány na „výjimečné“ okolnosti případu či „mimořádné“ poměry pachatele. Proto bude velmi záležet na individuálním posouzení každého konkrétního případu soudem a na jeho řádném odůvodnění, přičemž je obtížné tyto situace vzájemně porovnávat a paušalizovat.

16. Ustanovení § 58 odst. 1 tr. zákoníku obsahuje tři kumulativně stanovené podmínky nezbytné k mimořádnému snížení trestu odnětí svobody pod dolní hra-

nici zákonné trestní sazby: a) je zde existence určitých okolností případu nebo poměrů pachatele, pro které b) použití normální (nesnížené) sazby trestu odnětí svobody (s ohledem na její dolní hranici) by bylo pro pachatele nepřiměřeně přísné, a c) existuje možnost dosáhnout nápravy pachatele i trestem odnětí svobody kratšího trvání.

17. Mimořádné snížení trestu odnětí svobody podle § 58 odst. 1 tr. zákoníku je tak předně možno oprít buď o okolnosti případu, nebo o poměry pachatele, anebo o obě tato hlediska zároveň. V daném případě vycházel odvolací soud především z okolností případu, ovšem významně přihlédl i k poměrům obviněného Z. B. jako pachatele trestného činu. Odvolací soud zde zohlednil zejména skutečnost, že obviněný po své žádosti o úplatek nečinil další kroky k jeho získání ani se nezasadil o to, aby obchodní společnost A. nezískala další zakázky od Libereckého kraje. Přitom skutek spáchaný obviněným se stal před téměř 10 lety a poté obviněný vedl řádný život, navíc obviněný svým chováním negativně neovlivnil okamžik zahájení trestního stíhání ani jeho délku. Podle odvolacího soudu by trest odnětí svobody uložený v rámci stanovené trestní sazby byl nepřiměřeně tvrdý vzhledem k tomu, že ke spáchání činu došlo před téměř 10 lety a okolnost, která podmiňuje použití vyšší trestní sazby, sice byla formálně naplněna, ovšem nijak zásadně nezvyšuje škodlivost trestného činu, jsou-li brány v úvahu faktické okolnosti případu. Současně odvolací soud bez pochybností konstatoval, že nápravy obviněného jako pachatele trestného činu lze dosáhnout i trestem odnětí svobody kratšího trvání nespojeným bezprostředně s jeho výkonem. Podle odvolacího soudu odstrašující význam trestu dostatečně plní uložený citelný peněžitý trest, přičemž kombinace podmíněně odloženého výkonu trestu odnětí svobody právě s uloženým peněžitým trestem povede k ochraně společnosti před obviněným lépe než přímý výkon nepodmíněného trestu odnětí svobody, který by významně zasáhl rodinné a pracovní vazby obviněného.

18. K tomu Nejvyšší soud zdůrazňuje, že ustanovení o mimořádném snížení trestu odnětí svobody podle § 58 odst. 1 tr. zákoníku lze užít především tehdy, když určitá okolnost, která dokonce může být i znakem příslušné skutkové podstaty trestného činu, natolik vybočuje z ostatních případů, že již sama o sobě nebo ve spojitosti s jinými okolnostmi odůvodňuje shovívavější přístup k potrestání pachatele. Může jít ovšem také o situaci, kdy více okolností daného případu teprve ve svém souhrnu vede k úvaze, že použití zákonné trestní sazby by bylo nepřiměřeně přísné a postačí i mírnější postih pachatele. Půjde zejména o ty případy, v nichž polehčující okolnosti a nízká intenzita naplnění zákonných znaků ve svém souhrnu a kvalitě přesvědčivým způsobem snižují závažnost trestného činu, případně některá z nich je nezvykle intenzivní povahy, takže je namísto ji hodnotit jako okolnost významně polehčující, např. zvláště tíživé osobní nebo rodinné poměry, za kterých pachatel spáchal trestný čin, aniž by si je způsobil, a podobně.

Mimořádné snížení trestu odnětí svobody je namístě i tam, kde některý ze znaků skutkové podstaty trestného činu, přičemž je nerozhodné, zda jde o znak základní nebo kvalifikované skutkové podstaty, byl naplněn neobvykle nízkou intenzitou a tato skutečnost výrazně ovlivnila společenskou škodlivost trestného činu a snížila ji pod obvyklou mez natolik, že je namístě mírnější trestní postih, než jaký je zákonem obecně předpokládán. Postup podle § 58 odst. 1 tr. zákoníku proto nemohou odůvodnit jen běžně se vyskytující skutečnosti, např. že pachatel před spácháním činu vedl řádný život, k činu se doznal a učinil kroky k náhradě způsobené škody, ani přesvědčení soudu, podle něhož trest odnětí svobody uložený v mezích zákonné trestní sazby by byl pro pachatele příliš přísný (obdobně viz rozhodnutí pod č. 24/1966-III. Sb. rozh. tr.). Zmíněné okolnosti ovšem mohou mít podpůrný význam při zohlednění celé škály těch dalších, jak tomu bylo i v posuzovaném případě.

19. Za okolnosti případu nebo poměry pachatele odůvodňující mimořádné snížení trestu odnětí svobody podle § 58 odst. 1 tr. zákoníku lze považovat existenci více významných polehčujících okolností při nedostatku významných přitěžujících okolností (viz přiměřeně rozhodnutí pod č. 11/1968-I. Sb. a č. 21/1970 Sb. rozh. tr.). Zpravidla se uvádí, že může jít o vážnou nemoc pachatele (viz rozhodnutí pod č. 47/1974 Sb. rozh. tr.), závislost mnohačlenné rodiny pachatele na jeho výdělku (viz rozhodnutí pod č. 35/1963 Sb. rozh. tr.), stav snížené přičetnosti, není-li možný postup podle § 40 odst. 2 tr. zákoníku (viz přiměřeně rozhodnutí pod č. 50/1970 Sb. rozh. tr.), péči pachatele o větší počet osob na něj odkázaných, zejména o nezletilé děti (viz rozhodnutí pod č. 19/1967, č. 52/1967 a č. 3/1970 Sb. rozh. tr.), psychický stav pachatele, není-li důvodem postupu podle § 26, § 47 a § 360 odst. 1 tr. zákoníku (viz rozhodnutí pod č. 50/1970 Sb. rozh. tr.), dále skutečnost, že trestný čin byl vyprovokován, byl spáchán v afektu pachatele, který po spáchání trestného činu pominul, atd.

20. Předpokladem použití § 58 odst. 1 tr. zákoníku je dále to, že uvedené okolnosti případu nebo poměry pachatele vedou k odůvodněnému závěru, podle něhož by použití normální (nesnížené) sazby trestu odnětí svobody (s ohledem na její dolní hranici) bylo pro pachatele nepřiměřeně přísné, přičemž je zde možnost dosáhnout nápravy pachatele i trestem odnětí svobody kratšího trvání. Splnění těchto podmínek ovšem ani nejvyšší státní zástupce ve svém dovolání nezpochybňoval, ale soustředil se na první z výše uvedených podmínek. Nejvyšší soud se však i v tomto směru ztotožnil se závěry odvolacího soudu, protože u obviněného Z. B. byly splněny všechny předpoklady k mimořádnému snížení trestu odnětí svobody, který mu byl uložen, a to pod dolní hranicí sazby tohoto trestu vymezené v § 331 odst. 4 tr. zákoníku v rozpětí od 5 let do 12 let. Nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání 5 let, uložený soudem prvního stupně na samé dolní hranici této zákonné trestní sazby, by tedy vskutku byl při všech zmíněných okolnostech vůči obviněnému nepřiměřeně přísný, zároveň lze nepochybně do-

sáhnout nápravy obviněného i trestem kratšího trvání, neboť obviněný skutečně po spáchání skutku vedl řádný život.

21. Odvolací soud vcelku přesvědčivě odůvodnil své rozhodnutí o mimořádném snížení trestu odnětí svobody v příslušných částech odůvodnění napadeného rozsudku okolnostmi shora popsány, přičemž s jeho odůvodněním i s ohledem na výklad podmínek podle § 58 odst. 1 tr. zákoníku, jak byl uveden výše, Nejvyšší soud souhlasí. Lze proto opětovně zdůraznit, že ke spáchání skutku, za nějž byl obviněnému ukládán trest, došlo téměř před 10 lety, přičemž od spáchání tohoto skutku nebyl obviněný nijak soudně trestán a vedl řádný život, po žádosti o úplatky obviněný neučinil žádné další kroky k jeho získání a nijak se nezasadil o to, aby obchodní společnost A. nezískala, či naopak získala další zakázky od Libereckého kraje. Z hlediska významu zmíněného časového odstupu je nerozhodné, proč nedošlo k dřívějšímu odhalení spáchaného trestného činu a ke včasnému zahájení trestního stíhání obviněného, zejména když se na délce uvedené doby obviněný nijak nepodílel. Dále je nezbytné zdůraznit, že vedle zmíněného trestu odnětí svobody byl obviněnému uložen též peněžitý trest, a to s poměrně citelným náhradním trestem odnětí svobody, pokud by nebyl peněžitý trest ve stanovené lhůtě vykonán. Přitom peněžitý trest je významnou sankcí právě u trestných činů spáchaných s úmyslem pachatele obohatit sebe nebo jiného, takže v daném případě vhodně doplňuje zkrácenou výměru trestu odnětí svobody. Ačkoliv mohl být peněžitý trest ukládán i v poněkud vyšší částce, která by se blížila výši požadovaného úplatku, lze konstatovat, že i peněžitý trest ve výměře celkem 500 000 Kč dostatečně naplňuje účel trestu a již nebylo nutné ukládat nepodmíněný trest odnětí svobody. Současně tak byla obviněnému poskytnuta možnost zaplatit peněžitý trest z výdělků ze zaměstnání nebo z podnikání, což by v případě nepodmíněného trestu odnětí svobody bylo problematické. Ve svém souhrnu všechny tyto okolnosti v posuzovaném případě naplnily podmínky, za nichž lze podle § 58 odst. 1 tr. zákoníku snížit trest odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby.

22. S ohledem na to, že dovolání nejvyššího státního zástupce bylo odmítnuto podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř., nepovažuje Nejvyšší soud za nezbytné obsáhnout se vyjádřit k námitce obviněného v jeho vyjádření k dovolání, že dovolání bylo podáno osobou neoprávněnou. Podání dovolání náměstkem nejvyššího státního zástupce v zastoupení nejvyššího státního zástupce není obecně důvodem pro odmítnutí tohoto dovolání podle § 265i odst. 1 písm. c) tr. ř. Za splnění zákonných podmínek stanovených v § 8 odst. 1 písm. a), odst. 2 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, je přípustné, aby dovolání podal v zastoupení nejvyššího státního zástupce i náměstek nejvyššího státního zástupce. Zásadně, pokud tomu nic nebrání, vykonává výlučné oprávnění podat dovolání sám nejvyšší státní zástupce, jestliže však výkonu tohoto oprávnění, stejně jako jiného výlučného oprávnění, brání určitá podstatná překážka, uplatní se § 8 zákona o státním zastupitelství, o zákonném zastoupení nejvyššího státního

zástupce jeho náměstky v pořadí a v rozsahu jím stanoveném (viz usnesení velkého senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 14. 9. 2011, sp. zn. 15 Tdo 354/2011, uveřejněné pod č. 15/2012 Sb. rozh. tr.). Nejvyšší soud neshledal v posuzovaném případě, že by postup prvního náměstka nejvyššího státního zástupce byl v rozporu s těmito obecně vyjádřenými právními závěry.

č. 28

IV. Závěrečné shrnutí

23. Nejvyšší soud ze shora rozvedených důvodů podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl dovolání nejvyššího státního zástupce jako zjevně neopodstatněné, aniž by přezkoumával zákonnost a odůvodněnost napadeného rozhodnutí nebo jemu předcházejícího řízení.